Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0190

Napredak prema društvu usmjerenom na skrb: rješavanje problema rodno uvjetovanih razlika u skrbi

Rezolucija Europskog parlamenta od 21. svibnja 2026. o napretku prema društvu usmjerenom na skrb: rješavanje problema rodno uvjetovanih razlika u skrbi (2025/2039(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 2.,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 8., 19., 153. i 157.,

– uzimajući u obzir Desetljeće UN-a posvećeno zdravom starenju[1] pod vodstvom Svjetske zdravstvene organizacije, a posebno faktore koji „pospješuju ” pružanje integrirane skrbi i osiguravanje pristupa dugotrajnoj skrbi,

– uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, a posebno njegova načela o rodnoj ravnopravnosti, ravnoteži između poslovnog i privatnog života, skrbi za djecu i potpori djeci, uključivanju osoba s invaliditetom, zajednici zajedničke odgovornosti i pravu na dugotrajnu skrb te Akcijski plan Komisije za poticanje socijalne ekonomije i stvaranje radnih mjesta,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija jednakosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.” (COM(2020)0152) i Deklaraciju Komisije o načelima za rodno ravnopravno društvo,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2021. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.” (COM(2021)0101),

---

1 Svjetska zdravstvena organizacija, WHO's work on the UN Decade of Healthy Ageing (2021–2030) (Rad SZO-a na Desetljeću UN-a posvećenom zdravom starenju (2021. – 2030.)

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom i njezinu ratifikaciju od strane EU-a,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 7. rujna 2022. o europskoj strategiji za skrb (COM(2022)0440), Preporuku Vijeća od 8. prosinca 2022. o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljeve iz Barcelone za 2030.[2] i Preporuku Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi[3],

– uzimajući u obzir akcijski plan europskog stupa socijalnih prava, glavne ciljeve za 2030. i pregled socijalnih pokazatelja EU-a,

– uzimajući u obzir Direktivu 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada[4],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU[5] („Direktiva o ravnoteži između poslovnog i privatnog života”),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost[6],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 5. srpnja 2022. naslovljenu „Prema zajedničkom europskom djelovanju u području skrbi”[7],

– uzimajući u obzir Europski plan za borbu protiv raka (COM(2021)0044),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2022. o jačanju Europe u borbi protiv raka – prema sveobuhvatnoj i koordiniranoj strategiji[8],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji[9],

---

2 SL C 484, 20.12.2022., str. 1.
3 SL C 476, 15.12.2022., str. 1.
4 SL L 204, 26.7.2006., str. 23., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.
5 SL L 188, 12.7.2019., str. 79., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.
6 SL C 456, 10.11.2021., str. 208.
7 SL C 47, 7.2.2023., str. 30.
8 SL C 342, 6.9.2022., str. 109.
9 SL L 275, 25.10.2022., str. 33., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „The future of European competitiveness” (Budućnost europske konkurentnosti),

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i mehanizama izvršenja[10] (Direktiva o transparentnosti plaća),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenoga 2023. o uspostavi baze talenata EU-a (COM(2023)0716),

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2024/2831 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem platforme[11],

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 3. prosinca 2024. o osiguravanju ravnoteže između poslovnog i privatnog života te rodne ravnopravnosti za sve generacije u kontekstu demografskih izazova, koje je Vijeće za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača (EPSCO) odobrilo na sastanku održanom 2. prosinca 2024.,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 4. prosinca 2024. o manjku radne snage i vještina u EU-u: Mobilizacija neiskorištenog radnog potencijala u Europskoj uniji, koju je EPSCO odobrio na sastanku održanom 2. prosinca 2024.,

– uzimajući u obzir Akcijski okvir za zadržavanje i zapošljavanje u socijalnim službama, koji je Europski sektorski odbor za socijalni dijalog za socijalne usluge usvojio u lipnju 2025.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. ožujka 2024. naslovljenu „Manjak radne snage i vještina u EU-u: akcijski plan” (COM(2024)0131),

– uzimajući u obzir godišnje izvješće Komisijina Odbora za socijalnu zaštitu za 2024.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2025. naslovljenu „Unija vještina” (COM(2025)0090),

– uzimajući u obzir izvješće Komisije o rodnoj ravnopravnosti u EU-u za 2025., a posebno njegov dio o rodno uvjetovanim razlikama u

---

10 SL L 132, 17.5.2023., str. 21., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

11 SL L, 2024/2831, 11.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj.

skrbi,

– uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 8. svibnja 2018. o razvoju ustanova za skrb o maloj djeci radi povećanja sudjelovanja žena na tržištu rada, uspostavljanja ravnoteže između poslovnog i privatnog života za zaposlene roditelje te ostvarivanja održivog i uključivog rasta u Europi („ciljevi iz Barcelone”) COM(2018)0273),

– uzimajući u obzir deveto izvješće o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji objavljeno u ožujku 2024.,

– uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora naslovljeno „Prema novom modelu skrbi za starije osobe: pouke izvučene iz pandemije bolesti COVID-19”[12],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. studenoga 2018. naslovljenu „Usluge skrbi u EU-u za poboljšanu ravnopravnost spolova”[13],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o rodno osviještenoj politici u Europskom parlamentu – godišnje izvješće za 2020.[14],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o rodnoj perspektivi tijekom i poslije razdoblja krize uzrokovane bolešću COVID-19[15],

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir zajednička razmatranja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost u skladu s člankom 59. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (A10-0083/2026),

A. budući da je rodna ravnopravnost jedna od temeljnih vrijednosti EU-a; budući da bi rodno osviještenu politiku i intersekcijski pristup trebalo provesti i integrirati u sve politike EU-a;

B. budući da se akcijskim planom za europski stup socijalnih prava utvrđuju konkretne inicijative za provedbu načela ključnih u smislu izgradnje snažnije socijalne Europe za pravednu tranziciju i oporavak, od kojih se jedna odnosi na dugotrajnu skrb;

C. budući da skrb obuhvaća i formalnu i neformalnu skrb; budući da se formalna skrb odnosi na poslove skrbi koji se pružaju u okviru formalnih uvjeta zapošljavanja, dok se neformalna skrb odnosi na

---

12 SL C 194, 12.5.2022., str. 19.
13 SL C 363, 28.10.2020., str. 80.
14 SL C 347, 9.9.2022., str. 139.
15 SL C 456, 10.11.2021., str. 191.

poslove skrbi koji se pružaju u društvenom okruženju pojedinca i obično je, iako ne uvijek, neplaćena; budući da stoga pojam „skrbnika”, kako je zajednički dogovoren, obuhvaća sve oblike „formalne” i „neformalne” skrbi; budući da poslovi skrbi imaju različita lica, uključujući skrb o djeci, dugotrajnu skrb, zdravstvenu skrb i osobne usluge; budući da usluge formalne i neformalne skrbi uglavnom pružaju žene; budući da neformalni pružatelji skrbi pružaju skrb osobama s kroničnim bolestima, invaliditetom, krhkim zdravljem ili drugim dugotrajnim zdravstvenim potrebama ili potrebama za skrbi, izvan okvira formalne skrbi;

D. budući da društvo usmjereno na skrb prepoznaje skrb kao temelj funkcioniranja gospodarstava i društava; budući da bi rad u području skrbi trebalo cijeniti i ravnopravno dijeliti između muškaraca i žena, uz posebno priznavanje prava na skrb, kako je utvrđeno u europskom stupu socijalnih prava; budući da je pružanje cjenovno pristupačne i visokokvalitetne dugotrajne skrbi usmjerene na osobu dio temeljnog prava na zdravlje; budući da taj pristup utemeljen na pravima odražava trenutačni pomak u pružanju skrbi prema uslugama kojima se poštuju autonomija, dostojanstvo i uključenost osoba kojima je potrebna skrb u svim životnim fazama, posebno uzimajući u obzir način na koji starenje stanovništva trenutačno utječe na društvo; budući da se sektor formalne dugotrajne skrbi i dalje temelji na pružanju usluga rezidencijalne skrbi, dok je vjerojatnije da će se pravo na neovisnost osoba kojima je potrebna skrb poštovati putem skrbi u kući i u zajednici;

E. budući da 8 % osoba starijih od 65 godina u EU-u, odnosno više od 7 milijuna osoba, prima neformalnu skrb, a ta se brojka povećava na 11 % među osobama u dobi od 75 i više godina; budući da će ta demografska transformacija kroz koju Europa prolazi znatno utjecati na potrebe za skrbi i način na koji se upravlja uslugama skrbi; budući da bi neuspjeh u rješavanju tog izazova rodno osjetljivim pristupom mogao ugroziti sudjelovanje žena na tržištu rada, čime bi se povećale rodne nejednakosti i ugrozila dobrobit starijih osoba, djece i obitelji; budući da je u kontekstu društava koja stare ključno uključiti pristup skrbi koji se temelji na ljudskim pravima i usmjeren je na pojedinca te kojim se jamči sudjelovanje svih; budući da promjene u politikama, zajedno s demografskim trendovima, sve više pogoduju kućnoj njezi starijih osoba; budući da mnoge potrebe starijih osoba i osoba s invaliditetom mogu biti pokrivene uslugama u zajednici, kao što su osobna asistencija i financijska pomoć za stanovanje;

F. budući da ruralna, udaljena i otočna područja te najudaljenije regije nemaju dostatne ili odgovarajuće usluge socijalne skrbi i potpore, što može povećati gospodarske i socijalne izazove s kojima se možda već suočavaju; budući da je pristup tim uslugama u tim područjima i dalje problem zbog smanjenja broja stanovnika i starenja stanovništva te manjka povezanosti i infrastrukture; budući da to može doprinijeti manjoj privlačnosti tih područja za život i rad; budući da to neproporcionalno utječe na žene, koje se suočavaju s

dodatnim poteškoćama u usklađivanju posla i privatnog života; budući da se ta područja suočavaju s nedostatkom liječnika opće prakse te specijalizirane skrbi i hitne medicinske pomoći, što dovodi do pojave „zdravstvenih pustinja”; budući da povećanje dostupnosti kvalitetne socijalne skrbi može poboljšati kvalitetu života i gospodarsku dobrobit ljudi koji žive u tim područjima; budući da akteri socijalne ekonomije pružaju ključne usluge skrbi usmjerene na zajednicu kojima se povećava uključenost te priuštivost i kvaliteta skrbi, posebno u područjima nedovoljno pokrivenima uslugama te u ruralnim, udaljenim i otočnim područjima i najudaljenijim regijama, čime odgovaraju na regionalne potrebe;

G. budući da su i formalna i neformalna skrb često neprimijećene i podcijenjene u društvenom i gospodarskom smislu, pri čemu su plaće u dugotrajnoj skrbi i drugim socijalnim uslugama 21 % niže od prosjeka EU-a[16]; budući da je društvenu dodanu vrijednost formalne i neformalne skrbi često teško izmjeriti i da osobe koje pružaju takvu skrb nisu na odgovarajući način priznate, cijenjene ili podržane, što ih dodatno fizički i psihološki opterećuje; budući da su formalni i neformalni pružatelji skrbi ključni za održivost europskih zdravstvenih sustava i sustava skrbi;

H. budući da se velik dio ekonomskih rodnih razlika objašnjava rodnim razlikama u pružanju skrbi i podcjenjivanjem sektora profesionalne skrbi, u kojem je zaposleno znatno više žena nego muškaraca;

I. budući da dobri radni uvjeti u sektoru skrbi imaju ključnu ulogu u pružanju visokokvalitetnih usluga skrbi;

J. budući da su raspoloživost, dostupnost i cjenovna pristupačnost visokokvalitetnih ustanova za skrb o djeci ključne kako bi se osobama, posebno ženama koje skrbe o drugima, omogućilo sudjelovanje na tržištu rada;

K. budući da se procjenjuje da je vrijeme posvećeno neformalnoj skrbi u Europi dosegnulo 39 milijardi sati godišnje, što odgovara gospodarskoj vrijednosti od oko 576 milijardi EUR i predstavlja otprilike 3,63 % europskog bruto domaćeg proizvoda (BDP)[17]; budući da neformalna skrb nije na odgovarajući način prepoznata ili priznata u njezinim različitim oblicima, od svakodnevne potpore osobnom skrbi do povremene pomoći u kućanskim poslovima; budući da su žene nerazmjerno odgovorne za pružanje takve skrbi, što povećava

---

16 Eurofound, 2021.

17 Peña-Longobardo LM, Oliva-Moreno J., „The Economic Value of Non-Professional Care: A Europe-Wide Analysis” (Gospodarska vrijednost neprofesionalne skrbi: analiza na europskoj razini), International Journal of Health Policy and Management, 2022.;11(10); World Health Organization Europe, ‘Shining light on women’s contributions: celebrating their role in informal care (Osvjetljivanje doprinosa žena: slavljenje njihove uloge u neformalnoj skrbi), 2024.)’, 2024.

rodne razlike i ograničava njihovu sposobnost da se formalno zaposle, posebno kad je riječ o mlađim neformalnim pružateljima skrbi; budući da je jaz u skrbi za djecu i dalje jedan od najhitnijih izazova u EU-u s kojim se suočavaju novi roditelji i koji uglavnom pogađa žene odgađanjem njihova povratka na posao;

L. budući da digitalne inovacije i upotreba digitalnih zdravstvenih alata mogu znatno poboljšati kvalitetu i pristupačnost skrbi, posebno u ruralnim, udaljenim i otočnim područjima te najudaljenijim regijama, te bi ih stoga trebalo aktivno promicati i podupirati; budući da sve veća uloga digitalnih platformi u sektoru skrbi ima rodne posljedice jer bi mogla pogoršati postojeće nejednakosti;

M. budući da žene čine 88,2 % radne snage u sektoru formalne skrbi[18], što naglašava da psihološko i organizacijsko opterećenje u pogledu skrbi i kućanskih poslova i dalje uglavnom snose žene;

N. budući da žene snose veliku većinu neformalnih obveza skrbi, otprilike 80 %;

O. budući da se time jačaju trajne povezane rodne razlike diljem EU-a i doprinosi povećanju rodno uvjetovanih razlika u skrbi, čime se ograničava sposobnost žena da sudjeluju na tržištu rada i u javnom životu te da postignu ekonomsku neovisnost; budući da su žene u ranjivom položaju zbog trajnih rodnih razlika, uključujući rodnu razliku u zaposlenosti[19] od 10 %, rodnu razliku u plaćama[20] od 12 % i rodnu razliku u mirovinama[21] od 25 %, među ostalim faktorima, kao što je vrijeme provedeno u skrbi; budući da je unatoč povećanoj osviještenosti o rodnom jazu u pogledu skrbi, istinski pomak prema kulturi jednake podjele neplaćenog pružanja skrbi i dalje je udaljen; budući da rodni stereotipi dovode do očekivanja da će skrb većinom pružati žene i djevojčice, a ti se stereotipi pojačavaju na internetu putem društvenih mreža; budući da kulturne promjene, kampanje za podizanje razine osviještenosti i obrazovne inicijative kojim se promiče zajednička odgovornost za skrb ženama mogu omogućiti da ravnopravno sudjeluju u društvu i osigurati da djevojčice mogu ostvariti svoje ambicije bez nerazmjernih obveza u pogledu skrbi; budući da ta razlika u skrbi zahtijeva mjere za promicanje sudjelovanja muškaraca u tom sektoru i pravedniju raspodjelu odgovornosti; budući da prema indeksu rodne ravnopravnosti Europskog instituta za ravnopravnost spolova za 2024. prosječni rezultat u pogledu aktivnosti skrbi na razini EU-a iznosi 78,7 bodova, što odražava ukorijenjeni rodni jaz u pogledu neplaćenih kućanskih

---

18 Europska komisija, europska strategija za skrb, 2022.

19 Europska komisija, ‘„The gender pay gap situation in the EU” (Stanje u pogledu razlike u plaći na temelju spola u EU-u)’, 2024.

20 Europska komisija, „The gender pay gap situation in the EU” (Stanje u pogledu razlike u plaći na temelju spola u EU-u), 2023.

21 Europski institut za ravnopravnost spolova, Indeks rodne ravnopravnosti, 2025.

poslova, skrbi o djeci i dugotrajne skrbi[22]; budući da radna snaga u području skrbi diljem Europe stari, što dovodi do izazova u pogledu zapošljavanja i zadržavanja;

P. budući da žene stoga u usporedbi s muškarcima tijekom života provedu dodatnih šest godina na neplaćenim poslovima skrbi[23];

Q. budući da žene imaju ključnu ulogu u sektoru skrbi te da čak i nakon ulaska na tržište rada i dalje snose primarnu odgovornost za kućanske poslove i poslove skrbi; budući da su potrebna istraživanja o utrošenom vremenu usmjerena na mjerenje raspodjele vremena provedenog u obavljanju skrbi i kućanskih poslova; budući da obveze skrbi sprječavaju otprilike 7,7 milijuna žena da budu na tržištu rada, u usporedbi sa samo 450 000 muškaraca[24]; budući da neke žene ne mogu u potpunosti stupiti na tržište rada zbog tereta ispunjavanja obveza neformalne skrbi; budući da nejednaka raspodjela neplaćenog pružanja skrbi otežava pristup žena zapošljavanju na puno radno vrijeme i negativno doprinosi rodno uvjetovanoj razlici u prihodima[25], što dovodi do manjih mogućnosti za razvoj karijere ili čak prihvaćanja ponuda poslova ispod razine njihovih vještina, što dovodi do gubitka prihoda i povećanja rodno uvjetovane razlike u mirovinama; budući da su ti štetni učinci usko povezani s intenzitetom pružene skrbi i trajanjem odgovornosti pružanja skrbi; budući da su samohrane majke posebno pogođene ograničenim mogućnostima zapošljavanja zbog obveza skrbi; budući da samohrani roditelji čine 12,4 % kućanstava EU-a s djecom; budući da su žene također nerazmjerno zastupljene među samohranim roditeljima, pri čemu njihov udio iznosi 85 %[26]; budući da je samo polovina od 42,8 milijuna radno sposobnih osoba s invaliditetom u EU-u zaposlena; budući da su time posebno pogođene žene s invaliditetom, odnosno da je samo 21 % njih zaposleno na puno radno vrijeme[27];

R. budući da dvostruki teret skrbi i rada znatno ograničava slobodno vrijeme i vrijeme za brigu o sebi pružatelja skrbi, zbog čega su neplaćeni pružatelji skrbi izloženi mnogo većem riziku od (roditeljskog) izgaranja na poslu; budući da povećan pristup zdravstvene skrbi u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i uslugama pobačaja može pomoći roditeljima u planiranju obitelji i

---

22 Europski institut za ravnopravnost spolova, 2024.
23 Referentni ured za stanovništvo, 2023.
24 Europski institut za rodnu ravnopravnost, ‘Gender inequalities in care and pay in the EU (Rodne nejednakosti u skrbi i plaćama u EU-u)’.
25 Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound), Europsko istraživanje o kvaliteti života iz 2016. Kvaliteta života, kvaliteta javnih usluga i kvaliteta društva, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2018.
26 Izvor: Eurostat, 2023.: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Young_people_-_family_and_society.
27 Indeks rodne ravnopravnosti za 2024.

smanjiti stres koji proizlazi iz neočekivanih trudnoća;

S. budući da Direktiva o ravnoteži između poslovnog i privatnog života nije u potpunosti provedena u nekoliko država članica; budući da njezine odredbe o pravu skrbnika na dopust u trajanju od pet radnih dana godišnje nisu dovoljne za pružanje odgovarajuće skrbi ili organizaciju formalne skrbi te da nisu obuhvaćene istim zaštitnim mjerama u pogledu plaće i dohodovne potpore kao druge vrste obiteljskog dopusta;

T. budući da je dobrodošla najava da će Komisija ocijeniti provedbu Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života do 2028.;

U. budući da je pristup cjenovno pristupačnim i kvalitetnim uslugama formalne skrbi ključan kako bi se osiguralo da skrb bude istinski izbor, kako bi se pružila potpora pružateljima skrbi i smanjio intenzitet skrbi te smanjilo opterećenje za pružatelje skrbi, naglašavajući da takve usluge mogu pomoći u povećanju sudjelovanja žena na tržištu rada, dovesti do poboljšane rodne ravnopravnosti i raznolikosti radne snage, promicati ekonomsku neovisnost i smanjiti ovisnost o socijalnoj zaštiti, što dovodi do održivijega gospodarskog rasta;

V. budući da podaci[28] Eurofounda pokazuju da su pružatelji skrbi izloženiji riziku od nastanka problema s mentalnim zdravljem zbog visokih emocionalnih zahtjeva na radnom mjestu i izloženosti negativnom društvenom ponašanju na radnom mjestu;

W. budući da ti podaci također pokazuju da je društvena izolacija jedan od najvažnijih izazova s kojima se suočavaju neformalni pružatelji skrbi, pri čemu se oni s intenzivnim ili višestrukim obvezama skrbi suočavaju s većim rizikom od siromaštva, socijalne isključenosti, usamljenosti te problema s mentalnim i fizičkim zdravljem; budući da obveze neformalne skrbi također mogu otežati pristup pružatelja skrbi zdravstvenim uslugama;

X. budući da skrb o članu obitelji s onesposobljavajućim bolestima kao što je rak ili bolestima koje dovode do gubitka pamćenja, među ostalim, predstavlja nerazmjerno fizičko i psihičko opterećenje za neformalne pružatelje skrbi, koje se često povećava na kraju životnog vijeka bolesnika[29];

Y. budući da je sektor skrbi i dalje nedovoljno priznat, podcijenjen i nedovoljno financiran od strane EU-a i njegovih država članica, što dovodi do trajnog nedostatka osoblja, unatoč tome što se procjenjuje da taj sektor ima potencijal za otvaranje osam milijuna dodatnih

---

28 Eurofound, Neplaćena skrb u EU-u, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg 2025.

29 Europski institut za rodnu ravnopravnost, „Indeks rodne ravnopravnosti za 2019.: ravnoteža između poslovnog i privatnog života“

radnih mjesta[30]; budući da se javnim ulaganjem u usluge skrbi pozitivno doprinosi rodnoj ravnopravnosti i uklanjaju razlike u zaposlenosti; budući da akteri socijalne ekonomije doprinose poboljšanju radnih uvjeta u sektoru skrbi zahvaljujući participativnim načinima upravljanja koji su karakteristični za njih;

Z. budući da se sektor skrbi suočava s poteškoćama u privlačenju mladih radnika[31];

AA. budući da nedovoljna ulaganja u usluge skrbi nerazmjerno utječu na žene i djevojčice, koje snose većinu neplaćenih obveza skrbi; budući da bi se uspostavom minimalnih standarda kvalitete za usluge skrbi izravno poboljšala ekonomska neovisnost žena i jednake mogućnosti djevojčica u obrazovanju i zapošljavanju te osiguralo da se standardi skrbi koriste kao alat za rodnu ravnopravnost žena i djevojčica;

AB. budući da žene iz trećih zemalja čine znatan udio te radne snage i da se često suočavaju s nepoštenim radnim uvjetima;

AC. budući da su mnogi pružatelji skrbi i radnici u kućanstvu u Europi migrantice koje se suočavaju s vrlo nesigurnim položajem i intersekcijskom diskriminacijom zbog svoje nacionalnosti, rase ili etničkog podrijetla, roda te socioekonomskog i boravišnog statusa; budući da ti migranti nadoknađuju nedostatak javne i cjenovno pristupačne skrbi u EU-u, a prema njima se ne postupa jednako u pogledu njihovih socijalnih prava i pristupa pristojnim radnim uvjetima;

AD. budući da uspješna provedba europske strategije za skrb zahtijeva praćenje, transparentnost i sinergije između financiranja, istraživanja i politika na razini EU-a i na nacionalnoj razini, uključujući relevantne organizacije formalnih i neformalnih pružatelja skrbi;

AE. budući da pružanje kvalitetne skrbi ovisi o postojanju dovoljno brojne i dobro obučene radne snage u sektoru skrbi koja ima pristojne uvjete rada i odgovarajući prihod; budući da je ulaganje u visokokvalitetno strukovno obrazovanje, osposobljavanje i mogućnosti usavršavanja za pružatelje skrbi, zajedno s odgovarajućim priznavanjem vještina, ključno za profesionalizaciju ovog sektora;

AF. budući da bi utvrđivanje europskog plana za pružanje skrbi, minimalnih plaća i pristup visokokvalitetnim i besplatnim javnim uslugama doprinijeli smanjenju siromaštva i razlika u pogledu skrbi,

---

30 The European Pillar of Social Rights Action Plan (Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava), 2023.

31 Istraživanje Eurofounda, Measures to tackle labour shortages: Lessons for future policy (Mjere za rješavanje problema nedostatka radne snage: pouke za buduću politiku), 2023.

plaća i mirovina između spolova;

AG. budući da bi raščlanjeni podaci i pokazatelji kvalitete mogli poboljšati praćenje skrbi; budući da „skrivena skrb” znači da mnogi neformalni pružatelji skrbi nisu identificirani putem anketa, a podaci o mladim pružateljima skrbi (mlađima od 18 godina) posebno su oskudni; budući da se procjenjuje da gotovo četvrtina osoba u dobi od 15 do 17 godina u EU-u pruža neplaćenu skrb o djeci, a njih od 8 do 24 % bavi se dugotrajnom skrbi; budući da su žene i djevojčice prekomjerno zastupljene među mladim pružateljima skrbi[32];

AH. budući da se u strategiji za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2026. – 2030., objavljenoj 5. ožujka 2026., navodi da će se europska strategija za skrb razviti u europski plan za skrb koji će se donijeti 2027.;

Skrb u brojkama

1. ističe da je oko 6,2 milijuna ljudi[33] u EU-u zaposleno kao formalni pružatelji skrbi, dok više od 53 milijuna ljudi[34] pruža neformalne, često neplaćene poslove skrbi u svojem društvenom okruženju, poput skrbi za bolesne ili starije članove obitelji ili članove obitelji s invaliditetom; napominje da neformalna skrb čini između 30 % i 85 % svih poslova skrbi[35];

2. naglašava da su formalni poslovi skrbi često nepriznati, obilježeni nesigurnim radnim uvjetima te fizičkim i emocionalnim pritiskom, pri čemu su plaće za dugotrajnu skrb i druge socijalne usluge[36] 21 % niže od prosjeka, a žene prosječno zarađuju 20 % manje od muškaraca[37]; ističe da oko 60 % neformalnih poslova skrbi obavljaju žene[38]; napominje da se procjenjuje da 32 milijuna žena svaki tjedan[39] pruža neformalnu skrb i obavlja u prosjeku 17 sati neplaćenog rada tjedno;

3. primjećuje da gospodarska vrijednost neformalnih poslova u

---

32 Eurofound, Neplaćena skrb u EU-u, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg 2025.
33 Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja, 2023.
34 Eurofound, ‘Unpaid care in the EU’. (Neplaćena skrb u EU-u)
35 Europska komisija, Izvješće o dugotrajnoj skrbi, 2021.
36 Eurofound, Plaće u dugotrajnoj skrbi i drugim socijalnim uslugama 21 % niže od prosjeka
37 Svjetska zdravstvena organizacija, Shining light on women’s contributions: celebrating their role in informal care, (Osvjetljivanje doprinosa žena: proslava njihove uloge u neformalnoj skrbi)
38 Eurocarers, 2021.
39 Svjetska zdravstvena organizacija, Shining light on women’s contributions: celebrating their role in informal care, (Osvjetljivanje doprinosa žena: proslava njihove uloge u neformalnoj skrbi)

kućanstvu i skrbi čini od 10 % do 39 % BDP-a diljem svijeta[40];

4. napominje da nejednaka raspodjela neformalnih poslova skrbi odražava nejednaku raspodjelu plaćenog rada; napominje da je u EU-u 44 % žena zaposleno na puno radno vrijeme, u usporedbi s 58 % muškaraca[41];

5. naglašava da ta nejednaka raspodjela obveza skrbi između muškaraca i žena, odnosno rodno uvjetovana razlika u skrbi, utječe na rodno uvjetovane razlike u plaćama i mirovinama; u tom smislu ističe da je rodno uvjetovana razlika u plaćama u EU-u 2024. procijenjena na 38 %[42]; primjećuje da je rodno uvjetovana razlika u mirovinama među osobama u dobi od 65 godina ili više u EU-u 2025. iznosila 25 %[43];

6. ističe da žene predstavljaju 76 % od 49 milijuna formalnih pružatelja skrbi u EU-u, što čini 93 % odgojitelja i asistenata u nastavi[44], 86 % osobnih pružatelja skrbi u zdravstvenim uslugama i kućanstvima te 95 % radnika u kućanstvima[45];

7. napominje da je važno prepoznati i razviti sektor osobnih i kućanskih usluga kao ključan sektor jer obuhvaća sve poslove skrbi koji se obavljaju u kućanstvima, uključujući izravnu skrb (skrb o djeci, dugotrajna skrb, skrb o starijim osobama i osobama s invaliditetom koje žive u kućanstvu) i neizravnu skrb (kuhanje, glačanje, čišćenje, vrtlarstvo, dopunska nastava); ističe potrebu za prepoznavanjem, podupiranjem i ulaganjem u radnike u sektoru osobnih i kućanskih usluga; napominje da se tim uslugama podupire dobrobit kod kuće za pojedince i obitelji, uključujući skrb o djeci, dugotrajnu skrb za starije osobe i osobe s invaliditetom, čišćenje, popravke u domu, poduku, vrtlarstvo i potporu IKT-a[46]; naglašava da u EU-u postoji oko

---

40 UN Women, ‘Redistribute unpaid work’ (Preraspodijelite neplaćeni rad), 2021.

41 Europski institut za ravnopravnost spolova: U EU-u stopa zaposlenosti u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE) iznosi 44 % za žene i 59 % za muškarce. ***Stopa zaposlenosti u ekvivalentu punog radnog vremena mjeri radne sate usporedno, iako ljudi mogu raditi različit broj sati tjedno.

42 Europski parlament, „Rješavanje problema rodno uvjetovanih razlika u skrbi Potencijalna europska dodana vrijednost”.

43 Europski institut za rodnu ravnopravnost, „Indeks rodne ravnopravnosti“

44 Eurostat, „Odgojitelji i asistenti u nastavi u EU-u 2020.”.

45 Studija Centra za europske politike (EPC) naslovljena „Gender equality: Who cares? Do you?” (Rodna ravnopravnost: tko skrbi o njima? Vi?), 2022.

46 Europsko nadzorno tijelo za rad, 2021.

6,8 milijuna[47] neprijavljenih radnika koji pružaju skrb (2,1 milijun) ili su izravno zaposleni u kućanstvima (4,7 milijuna), od čega 90 % čine žene, a većina su žene srednje dobi i državljanke trećih zemalja, koje su često nedovoljno zaposlene[48]; podsjeća da se broj neprijavljenih radnika u sektoru osobnih i kućanskih usluga procjenjuje na 9,2 milijuna[49];

8. napominje da zaključci Eurofounda pokazuju da je, kad je riječ o dugotrajnoj skrbi, za žene i za muškarce, došlo do primjetnog pomaka prema većem intenzitetu skrbi tijekom vremena, pri čemu je sve veći udio neplaćenih pružatelja skrbi u 2024. prijavio više od 20 sati skrbi tjedno u usporedbi s 2014.; napominje da je taj trend posebno vidljiv u kategoriji s najvišim intenzitetom skrbi (51 sati tjedno i više), što pokazuje znatan porast za oba spola; ističe da žene dosljedno prijavljuju više razine intenziteta skrbi u usporedbi s muškarcima u svim razdobljima, što odražava njihovu nerazmjernu uključenost u neplaćeno pružanje skrbi;

9. napominje da su neodgovarajući sustavi skrbi jedna od glavnih prepreka rješavanju problema rodno uvjetovanih razlika na tržištima rada diljem svijeta[50]; naglašava potrebu rješavanja pitanja radnih uvjeta kako bi se zapošljavanje na puno radno vrijeme uskladilo s obvezama skrbi s pomoću fleksibilnih modela radnog vremena ili drugih vrsta organizacije rada, kao i dostupnosti i pristupačnosti kvalitetnih usluga skrbi, te davanja prednosti radnoj klimi kojom se promiče očinski dopust kojim se jača jednaka raspodjela poslova skrbi među parovima; ističe ulogu poslodavaca, među ostalim, u tom pogledu;

10. naglašava da je potrebno ukloniti rodno uvjetovane razlike u zaposlenosti rješavanjem problema diskriminacije pri zapošljavanju i

---

47 Eurofound, ‘Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge” (Neprijavljeni poslovi skrbi u EU-u: Politički pristupi složenom socioekonomskom izazovu), nedavne procjene upućuju na to da 6,8 milijuna neprijavljenih radnika pruža usluge skrbi ili kućanske usluge diljem EU-a, od čega 2,1 milijun njih u sektoru skrbi.

48 Eurofound, „Undeclared care work in the EU:Policy approaches to a complex socioeconomic challenge” (Neprijavljeni poslovi skrbi u EU-u: Politički pristupi složenom socioekonomskom izazovu)

49 Eurofound, ‘Undeclared care work in the EU:Policy approaches to a complex socioeconomic challenge” (Neprijavljeni poslovi skrbi u EU-u: Politički pristupi složenom socioekonomskom izazovu) Stranica 7: nedavne procjene upućuju na to da 6,8 milijuna neprijavljenih radnika pruža usluge skrbi ili kućanske usluge diljem EU-a, od čega 2,1 milijun njih u sektoru skrbi, a 4,7 milijuna izravno je zaposleno u kućanstvima. Primjenom šire definicije procijenjeni broj neprijavljenih radnika u sektoru osobnih i kućanskih usluga doseže 9,2 milijuna ljudi.

50 Svjetski gospodarski forum, Globalno izvješće o rodno uvjetovanim razlikama, 2023.

izgradnjom radnih mjesta prilagođenih obitelji, provesti strategije kojima se poboljšavaju fleksibilni radni uvjeti i druge mjere te smanjiti prepreke za očeve u pogledu korištenja roditeljskog dopusta, očinskog dopusta ili dopusta za pružatelje skrbi, uz istodobno aktivno poticanje kulture jednake zastupljenosti žena; naglašava da to mora biti popraćeno socijalnom i kulturnom destigmatizacijom formalne skrbi, posebno skrbi za djecu;

11. naglašava da je, kako bi se dokinule rodno uvjetovane razlike u skrbi, potrebno istodobno rješavati kulturne prepreke i tradicionalne rodne uloge u različitim područjima života;

12. napominje da se očekuje da će javni rashodi za dugotrajnu skrb do 2050. porasti na 1,7 % BDP-a u odnosu na 0,8 % BDP-a 2022.[51]; ističe da se mora osigurati odgovarajuće i održivo financiranje[52];

13. ističe da će do 2070. gotovo 30 % stanovništva EU-a imati 65 godina ili više[53], što bi, zajedno s drugim faktorima kao što su dulji očekivani životni vijek i rastuće potrebe za skrbi osoba s invaliditetom, moglo dovesti do povećane potražnje za uslugama skrbi i znatnog pritiska na zdravstvene sustave i sustave socijalne skrbi, a ujedno se očekuje i da će se broj osoba kojima je potrebna dugotrajna skrb povećati s brojke od 30,8 milijuna iz 2019. na 38,1 milijun 2050.[54]; primjećuje da zadovoljavanje trenutačnih potreba već predstavlja izazov jer svaka peta osoba kojoj je potrebna dugotrajna skrb ne može pristupiti takvim uslugama zbog ograničenja cjenovne pristupačnosti[55];

Na putu prema društvu usmjerenom na skrb

14. smatra da društvo usmjereno na skrb prepoznaje ključnu ulogu skrbi, koja obuhvaća i formalnu i neformalnu skrb, kroz sva životna razdoblja, te je integrira u svoje politike, uzimajući u obzir sve vrste skrbi koju uglavnom pružaju žene, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje te dugotrajnu skrb;

15. ističe da je pristup skrbi temeljno pravo; naglašava da je ulaganje u visokokvalitetne usluge skrbi ključno za osiguravanje jednakog

---

51 Radni dokument službi Komisije od 7. rujna 2022., priložen Komisijinu Prijedlogu preporuke Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, (SWD(2022)0441).

52 Radni dokument službi Komisije od 7. rujna 2022., priložen Komisijinu Prijedlogu preporuke Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, (SWD(2022)0441).

53 Europska komisija, Izvješće o starenju za 2021.

54 Europska komisija, Izvješće o starenju za 2021.

55 Europski parlament, Rješavanje problema rodno uvjetovanih razlika u skrbi: Potencijalna europska dodana vrijednost, str. 6., 2025., „(...) procjenjuje se da svaka peta osoba (19 %) kojoj je potrebna dugotrajna skrb nije mogla pristupiti takvim uslugama. Glavni razlog i za muškarce i za žene bila je cjenovna pristupačnost.”

pristupa; ističe da je postojanost prepreka pristupu skrbi neodvojivo povezana s nedovoljnim ulaganjima u dugotrajnu skrb; napominje da se žene i djevojčice u ruralnim, udaljenim i najudaljenijim regijama, uključujući otoke, suočavaju s većim rizikom od siromaštva u pogledu skrbi i nedostatka pristupa uslugama; poziva na prilagođene mjere, kao što su mobilne usluge skrbi o djeci i skrbi za starije osobe, digitalna rješenja i poticaji za ostanak u tim područjima ili povratak u njih;

16. smatra da odgovornosti u području skrbi ne bi trebale nerazmjerno snositi samo žene i da bi države članice trebale promicati ravnopravno sudjelovanje muškaraca i žena kad je riječ o skrbi o djeci, skrbi za starije osobe, dugoročnoj skrbi i skrbi za članove obitelji s invaliditetom, kao i o svim drugim neformalnim odgovornostima u području skrbi;

17. podržava rodnu ravnopravnost kad je riječ o odgovornostima u području skrbi promicanjem jednake raspodjele obveza skrbi, osiguravanjem pristupa visokokvalitetnim, cjenovno pristupačnim i dostupnim uslugama skrbi, osiguravanjem roditeljskog dopusta i jednake plaće, ponudom fleksibilnih radnih uvjeta i jamčenjem pravednih radnih uvjeta uz potporu na radnome mjestu, sustave za olakšavanje zapošljavanja i mjere potpore za kućnu njegu;

18. poziva na kampanje za podizanje razine osviještenosti usmjerene na muškarce, kojima ih se potiče da preuzmu jednak udio obveza skrbi, čime bi se omogućilo veće sudjelovanje ženske radne snage, uzimajući u obzir učinak društvenih medija, jačanje borbe protiv rodnih stereotipa, zajedno s obrazovnim inicijativama i drugim mjerama, kao što je promicanje kultura na radnom mjestu kojima se cijeni i podupire taj paritet u području skrbi; poziva na pokretanje kampanja za podizanje razine osviještenosti na razini EU-a kojima se revaloriziraju poslovi skrbi i dovode u pitanje tradicionalni rodni stereotipi;

19. stoga naglašava potrebu za skrbi o djeci koja zadovoljava potrebe roditelja tijekom praznika i radnog vremena; ističe važnost razvoja cjenovno pristupačnog, dostupnog i kvalitetnog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja kako bi se roditeljima olakšao povratak na posao, a posebno ženama; naglašava da je jaz u skrbi o djeci – kad obitelji koriste dopust za skrb o djeci, ali još nemaju potpuni pristup skrbi o djeci[56] – i dalje jedan od najhitnijih izazova za roditelje diljem Europe; primjećuje da se obitelji moraju nositi sa složenošću skrbi o djeci bez odgovarajuće potpore te se često suočavaju s teškim odlukama o radu, financijama i odgovornostima za skrb;

20. priznaje važnost i društvenu vrijednost međugeneracijskih doprinosa skrbi, kao što su doprinosi djedova i baka koji redovito skrbe o svojim

---

56 Europski opservatorij za obiteljsku politiku, Informativni članak o jazu u skrbi o djeci u Europskoj uniji: pregled za 2025..

unucima, čime se roditeljima, posebno majkama, omogućuje zapošljavanje na puno radno vrijeme;

21. naglašava važnost pravilne provedbe učinkovitih mjera i politika, uključujući Direktivu o ravnoteži između poslovnog i privatnog života, kako bi se osigurala istinska ravnoteža između poslovnog i privatnog života; poziva Komisiju da pažljivo prati provedbu te direktive i ističe potrebu za uklanjanjem razlika u plaćama i mirovinama na temelju spola provedbom postojećih pravnih okvira i osiguravanjem njihove učinkovitosti;

22. poziva države članice da nadiđu minimum od pet dana dopusta za pružatelje skrbi godišnje predviđen Direktivom o ravnoteži između poslovnog i privatnog života te da osiguraju da taj dopust bude primjereno plaćen kako bi bio realno dostupan svim pružateljima skrbi;

23. ističe da su ciljane mjere za olakšavanje fleksibilnih radnih uvjeta prilagođenih obiteljima, uključujući rad na daljinu, prilagodljivo radno vrijeme, dopust za pružatelje skrbi i mogućnosti rada u nepunom radnom vremenu, ključne kako bi se ženama i muškarcima omogućilo da bolje usklade svoj profesionalni i privatni život, kao i poticaji i posebne mjere u politikama o roditeljskom dopustu; naglašava važnost pravedne raspodjele roditeljskog dopusta među roditeljima i njegov učinak na poticanje rodno ravnopravnog društva;

24. naglašava da pružatelji skrbi pružaju ključnu potporu; ističe da se u okviru cjelokupne potpore usmjerene na pružatelje skrbi moraju priznati njihova prava i osigurati psihološka potpora, usluga privremene skrbi, zdravstvene usluge i fleksibilni radni uvjeti (dopust, sati, rad na daljinu) bez gubitka plaće ili prava kako bi se uravnotežile obveze skrbi i zapošljavanje; poziva Komisiju i države članice da u pružanju skrbi promiču pristupe koji se temelje na informacijama o traumi i kojima se podupire mentalno zdravlje, prepoznajući psihosocijalne rizike i za radnike i za primatelje; ističe da te mjere trebaju biti popraćene pravednim plaćama i socijalnom zaštitom pružatelja skrbi kako bi se zajamčilo kvalitetno zapošljavanje i prilagođene potpore pružateljima skrbi čije su karijere narušene zbog obveza u pogledu zdravstvene skrbi kako bi se olakšala njihova reintegracija, financijska neovisnost i dobrobit;

25. Smatra da je važno da sve te mjere budu usmjerene na pružanje potpore obiteljima i pružateljima skrbi, promicanje zapošljavanja žena te dokidanja rodno uvjetovanih razlika u skrbi, zajedno s mjerama predviđenima u okviru europske strategije za skrb; naglašava da bi trebalo posebno priznati roditelje djece s invaliditetom, koji se zbog svojih obveza dugotrajne skrbi suočavaju sa složenim preprekama sudjelovanju na tržištu rada i financijskoj neovisnosti; ističe da isto vrijedi i za pružatelje skrbi koji skrb pružaju članovima obitelji s invaliditetom i kroničnim bolestima; ističe da je skrb o članu obitelji s kroničnom bolešću može biti

dugotrajno, intenzivno i emocionalno zahtjevno iskustvo, što znatno opterećuje neformalne pružatelje skrbi; naglašava da je u tim slučajevima potrebna potpora zdravstvenih djelatnika; primjećuje važnost razvoja politika kojima se istodobno jača sektor skrbi, osigurava pristup visokokvalitetnim uslugama skrbi u zajednici te promiče jednaka plaća za (re)integraciju neformalnih pružatelja skrbi, posebice žena, na tržište rada;

26. smatra da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti sektoru skrbi u kontekstu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034.; ističe da je potrebno osigurati dostatna financijska sredstva u tom području kako bi se podržala provedba europske strategije za skrb i europskog stupa socijalnih prava;

27. ističe da društvo usmjereno na skrb integrira različite modele skrbi kao što su javni ili privatni pružatelji skrbi, samozaposleni pružatelji skrbi ili pružatelji skrbi koji su izravno zaposleni u kućanstvima i promiče deinstitucionalizaciju skrbi putem kućne njege ili uslugama skrbi u zajednici; naglašava međugeneracijski pristup skrbi utemeljen na zajednici kojim se promiče solidarnost, smanjuje društvena izolacija i potiče otpornost u obiteljima i susjedstvima; također ističe važnost zadržavanja prava na odabir modela skrbi kako bi se očuvalo dostojanstvo pružatelja skrbi i osoba kojima je skrb potrebna, kao i njihova autonomija, neovisnost, dobrobit i uključenost u zajednicu, uzimajući u obzir potrebe i težnje primatelja skrbi i osiguravajući zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja u ustanovama za skrb, uključujući odgovarajuću i personaliziranu potporu neformalnim pružateljima skrbi; uviđa da se sektor formalne dugotrajne skrbi i dalje uglavnom oslanja na rezidencijalnu skrb, dok se skrbi u kući i u zajednici bolje podupire pravo osoba kojima je potrebna skrb da žive samostalno; konstatira da je hitno potrebno dati prednost pristupu usmjerenom na osobu i utemeljenom na pravima kojim se osobama omogućuje da prime skrb kod kuće i u potpunosti sudjeluju u društvu;

28. naglašava da su ciljani programi stjecanja vještina, usavršavanja i prekvalifikacije i potpora za (re)integraciju na tržište rada bez ikakvog oblika diskriminacije žena koje su morale prekinuti karijeru zbog svojih odgovornosti u području skrbi ili kućanstva ključni za potporu njihovu trajnom profesionalnom razvoju i jednakim mogućnostima na tržištu rada; nadalje naglašava da te žene posjeduju vrijedne prenosive vještine za daljnje zapošljavanje ili poduzetništvo u tom sektoru; poziva na posebne programe i potporu za priznavanje tih vještina osposobljavanjem, programima certificiranja ili potporom za osnivanje poduzeća, čime bi se olakšalo njihovo ponovno uključivanje na tržište rada kao pojedinaca s vrijednim životnim iskustvom kao što su poduzetnici i stvaratelji radnih mjesta; ističe potrebu da to osposobljavanje bude dostupno, primjereno financirano i povezano s kvalitetnim mogućnostima zapošljavanja;

Skrb kao okosnica gospodarstva

29. smatra da gospodarstvo skrbi obuhvaća poslove skrbi u javnom i privatnom sektoru, uključujući mala i srednja poduzeća, civilno društvo i sve druge vrste organizacija, socijalno i solidarno gospodarstvo te kućanstva, uključujući pružatelje i primatelje skrbi, kao i poslodavce i ustanove koje nude usluge skrbi[57]; naglašava da gospodarstvo skrbi mora biti prepoznato kao javno dobro i stup uzlazne socijalne konvergencije, uz potporu stabilnih ulaganja i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta.

30. naglašava potrebu za jačanjem usluga dugotrajne skrbi, posebno kućne njege i skrbi u zajednici, te za razvojem automatizirane digitalne tehnologije za praćenje zdravlja;

31. uviđa da se poduzetnice u sektoru skrbi suočavaju sa sustavnim preprekama u pristupu kreditima i ulaganjima; poziva Komisiju i države članice da razviju namjenske programe potpore za žensko poduzetništvo u sektoru skrbi, uključujući posebne jamstvene fondove, programe mentorstva usmjerene na žene i povlaštene kriterije u EU-u; poziva na podnošenje prijedloga za poduzeća pod vodstvom žena koja se bave inovacijama u gospodarstvu skrbi;

32. naglašava da gospodarstvo skrbi prepoznaje da su poslovi skrbi ključni za otpornost Europe jer se njima ostvaruje 11 % BDP-a EU-a i taj sektor zapošljava više od 6 milijuna ljudi, od čega većinom žena[58], s potencijalom za otvaranje 8 milijuna novih radnih mjesta[59], te prepoznaje neprocjenjiv gospodarski doprinos neformalnih pružatelja skrbi; konstatira da bi gospodarski troškovi rodno uvjetovane razlike u skrbi mogli dosegnuti otprilike 147 – 220 milijardi EUR godišnje, dok istodobno istraživanja pokazuju da bi ulaganja u sektor formalne skrbi mogla dovesti do pozitivne gospodarske dobiti, najmanje 4 EUR za svaki 1 EUR uložen u skrb o djeci ili dugotrajnu skrb[60];

33. naglašava potencijal sektora profesionalne skrbi za zapošljavanje i gospodarski rast te ističe da ulaganje u skrb omogućuje veću integraciju neformalnih pružatelja skrbi na tržište rada;

34. potiče države članice da razviju lokalne i regionalne strategije te ciljane mjere za kvalitetna i održiva radna mjesta u ruralnim, udaljenim te najudaljenijim regijama, čime bi se ojačala teritorijalna

---

57 Međunarodna organizacija rada, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

58 Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja, „Pružatelji skrbi: prilike i izazovi u pogledu vještina” („Care workers: skills opportunities and challenges”) (ažurirana verzija iz 2023.), https://www.cedefop.europa.eu/hr/data-insights/care-workers-skills-opportunities-and-challenges-2023-update.

59 Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava, 2021.

60 Međunarodna organizacija rada, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

kohezija i smanjile nejednakosti na tržištu rada; smatra da bi se, posebno za ta područja, instrumenti financiranja EU-a mogli mobilizirati za potporu otvaranju novih, kvalitetnih radnih mjesta u sektoru skrbi, čime bi se riješio problem depopulacije i nedostatka radne snage u određenim regijama; poziva Komisiju i države članice da ojačaju svoju potporu neprofitnim poduzećima i organizacijama socijalne ekonomije; potiče države članice da olakšaju pristup financiranju i povećaju vidljivost aktera socijalne ekonomije, kako je istaknuto u Akcijskom planu za socijalnu ekonomiju za 2021.;

35. ističe važnost poduzeća i zadruga socijalne ekonomije u pružanju usluga skrbi u područjima i za stanovništvo kojem tradicionalni javni ili privatni pružatelji usluga ne pružaju usluge, posebice kada su motivi za ostvarivanje dobiti niski;

36. konstatira da se izradom proračuna trebaju osigurati odgovarajuća ulaganja u skrb i pratiti rodno uvjetovani učinci mjera ili njihov izostanak;

37. naglašava da je potrebno osigurati sudjelovanje pružatelja skrbi i njihovih predstavnika u svim fazama donošenja politika, uključujući osmišljavanje, provedbu i evaluaciju politika koje na njih utječu;

38. smatra da su potrebna buduća ulaganja kako bi se formalnim i neformalnim pružateljima skrbi, prema potrebi, omogućilo osposobljavanje, uključujući ciljano usavršavanje, posebno u području digitalnih i međuljudskih i zdravstvenih vještina, među ostalim u pogledu rizika od fizičkog ili psihološkog zlostavljanja u ustanovama za skrb i zdravstvenim ustanovama, kao i pružanje kvalitetne skrbi usmjerene na pojedinca; ustraje na središnjoj ulozi usavršavanja i prekvalifikacije u cjeloživotnom upravljanju karijerom, s obzirom na to da se zanimanja u području skrbi mijenjaju s razvojem praksi, tehnologija ili čak organizacije skrbi; smatra da bi se stjecanje iskustva trebalo bolje vrednovati boljim priznavanjem stečenog stručnog znanja i kvalifikacija te daljnjim mogućnostima za nastavak obrazovanja; nadalje, smatra da bi trebalo promicati certificiranje kako bi se zadovoljile nove potrebe, posebno u pogledu priznavanja diploma strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, osiguravajući radna mjesta s dugoročnim izgledima kojima se potiču uključivanje i rast; poziva na uvođenje minimalnih standarda na razini EU-a za kurikulume za osposobljavanje u području skrbi, čime bi se osiguralo priznavanje kvalifikacija, prenosivost prava i mogućnosti karijera za radnike;

39. konstatira da je Europa suočena s manjkom vještina u cijelom gospodarstvu, što je dodatno naglašeno manjkom radne snage[61]; nadalje konstatira da se određeni manjak vještina može pripisati nedovoljnom korištenju postojećih talenata, što je vidljivo iz velikih rodnih razlika u određenim zanimanjima, ili posebnim izazovima

---

61 Mario Draghi, *Budućnost europske konkurentnosti*, 2024.

povezanima s radnim uvjetima, kao što su niske plaće ili manjak privlačnosti;

40. ističe potrebu za podupiranjem razvoja internetskih usluga i osposobljavanja za povećanje digitalnih kompetencija pružatelja i primatelja skrbi poboljšanjem pristupa internetu i povezanosti s njime kako bi se poboljšala kvaliteta skrbi i ostvarila korist od tehnologije u pružanju kvalitetne skrbi;

41. naglašava da neplaćeni poslovi skrbi imaju društveni i gospodarski učinak; naglašava da neplaćeni poslovi u području skrbi imaju ključnu ulogu u europskim društvima i gospodarstvima jer utječu na sudjelovanje radne snage, posebno žena, doprinose trajnim rodnim razlikama u zapošljavanju i plaćama te stvara znatan pritisak na sustave socijalne skrbi, zdravstva i dugotrajne skrbi u državama članicama; stoga poziva države članice da u programima ranog otkrivanja i prevencije posebnu pozornost posvete pružateljima skrbi; ističe izazove, među ostalim, izazove socioekonomske prirode, s kojima se suočavaju neformalni pružatelji skrbi, uglavnom žene, koji pružaju neplaćenu skrb i suočavaju se s preopterećenjem u pogledu kombiniranog rada i skrbi uz ograničenu socijalnu zaštitu, nedostatnom infrastrukturom za formalnu skrb i neodgovarajućom potporom za mentalno zdravlje te čijim je doprinosima potrebna ciljana potpora i priznavanje; konstatira da se neformalni pružatelji skrbi suočavaju s usamljenošću, siromaštvom, poteškoćama u pristupu zapošljavanju ili problemima s fizičkim i mentalnim zdravljem; posebno naglašava da problemi s mentalnim zdravljem povezani s pružanjem dugotrajne skrbi uključuju tjeskobu i depresiju, koje su među neformalnim pružateljima skrbi za 20 % više nego među osobama koje nisu pružatelji skrbi te da se 66 % formalnih pružatelja skrbi suočava s rizicima za mentalno zdravlje; konstatira da je to znatna razlika u usporedbi sa širom radnom snagom, pri čemu 43 % njih izvješćuje o sličnim problemima; primjećuje da odgovornosti u pogledu neformalne skrbi mogu ograničiti sposobnost pružatelja skrbi da pohađa vlastite preventivne zdravstvene preglede i dovesti do gubitka prihoda, čime se doprinosi siromaštvu žena; naglašava da su ti štetni učinci usko povezani s intenzitetom pružene skrbi;

42. osuđuje činjenicu da se mnogi radnici koji pružaju skrb i radnici u kućanstvu suočavaju s vrlo nesigurnom situacijom i intersekcijskom diskriminacijom zbog svoje rase ili etničke pripadnosti, roda, socioekonomskog statusa ili nacionalnosti te činjenicu da su mnogi od tih radnika žene koje nemaju službeni ugovor o radu te su stoga izloženije iskorištavanju i često nemaju pristup svojim pravima, posebno na dostojanstven rad i socijalnu zaštitu;

43. poziva na ciljanu financijsku potporu i inicijative diljem država članica kojima se neformalnim pružateljima skrbi pružaju usluge psihološke pomoći i pomoći u području mentalnog zdravlja, uključujući privremenu skrb za pružanje povremene pomoći, te na

mjere za sprečavanje siromaštva i socijalne isključenosti, uz razmjenu najboljih praksi u tom pogledu;

44. naglašava da bi odgovarajuća i ciljana potpora neformalnim pružateljima skrbi trebala obuhvaćati priznavanje uloge i prava pružatelja skrbi, usluge potpore kao što su privremena skrb, savjetovanje, uzajamna potpora, financijska pomoć i naknada za smanjenje rizika od siromaštva, fleksibilni radni uvjeti (dopust, sati, rad na daljinu) kako bi se uravnotežila skrb i zapošljavanje te osposobljavanje i informiranje radi opremanja pružatelja skrbi vještinama i smislenim sudjelovanjem u razvoju politika;

45. ističe da su potrebni znatni napori kako bi se ojačao profesionalni status pružatelja skrbi i riješio problem nedostatka radne snage u sektoru skrbi, među ostalim, osiguravanjem prilagođenih rješenja za poticanje prijavljenog rada, pravednih plaća, mogućnosti profesionalnog razvoja te boljih i pristojnih radnih uvjeta; ističe da se ulaganjem u usluge formalne skrbi može znatno smanjiti pritisak na neformalne pružatelje skrbi i spriječiti neke od štetnih posljedica na ravnotežu između poslovnog i privatnog života te razvoj karijere, čime se pridonosi rodnoj ravnopravnosti;

46. naglašava važnost osiguravanja pristupa odgovarajućoj ciljanoj psihosocijalnoj i obrazovnoj potpori mladim mladim neformalnim pružateljima skrbi[62], koji čine 4 – 10 % djece u EU-u i čije odgovornosti u pogledu skrbi utječu na njihovo obrazovanje, mentalno zdravlje, socijalni razvoj[63] i buduću karijeru; potiče na stvaranje namjenskih programa EU-a za potporu mladim njegovateljima kako bi se izbjeglo napuštanje školovanja ili tržišta rada;

47. uzima u obzir da, iako znatan dio poslova skrbi obavljaju građani EU-a, jedan dio obavljaju žene koje potječu iz zemalja koje nisu članice EU-a; naglašava da, iako bi se napori trebali usredotočiti na privlačenje i zadržavanje radnika u kućanstvu, zapošljavanje radnika iz trećih zemalja mora se temeljiti na potrebama tržišta rada, uz dobro provedenu i zakonitu migraciju, te bi trebalo uključivati sveobuhvatno stručno osposobljavanje; ističe da se zapošljavanje radnika iz trećih zemalja mora odvijati isključivo putem transparentnih zakonitih migracijskih kanala utemeljenih na pravima; poziva na znatna ulaganja u razvoj vještina i stručno osposobljavanje kako bi se poduprlo osnaživanje i integracija

---

62 Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, temeljito informativno izvješće: „Položaj mladih pružatelja skrbi u Europi” („The situation of young carers in Europe”), 2024. „Mladi pružatelji skrbi djeca su mlađa od 18 godina koja redovito pružaju skrb osobama s invaliditetom ili na drugi način nesamostalnom roditelju, bratu ili sestri ili drugom članu kućanstva.”.

63 Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, temeljito informativno izvješće: „Položaj mladih pružatelja skrbi u Europi” („The situation of young carers in Europe”), 2024.

zakonitih radnika iz trećih zemalja; oštro osuđuje sve oblike neprijavljenog rada, iskorištavanja i nesigurnog zapošljavanja te ističe nezamjenjiv doprinos pružatelja skrbi iz EU-a i izvan njega socijalnoj koheziji i dobrobiti u Uniji;

48. prepoznaje da je pristup kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava, ključan da se svima pruži dobra kvaliteta života;

Daljnji koraci

49. poziva Komisiju da zajedno s relevantnim agencijama pruži točne, dostupne i usporedive podatke kojima se mjere rodno uvjetovane razlike u skrbi, također s pomoću anketa o utrošenom vremenu, kako bi se državama članicama omogućila razmjena najboljih praksi i te kako bi učinkovito uklonile te razlike;

50. poziva na sustavno prikupljanje točnih, visokokvalitetnih i usporedivih podataka razvrstanih po spolu o obvezama skrbi u području dugotrajne skrbi i skrbi o djeci, o zaradi, uključujući plaće i nadnice[64], mirovine, radno vrijeme, pokrivenost socijalnom zaštitom, ugovorni status pružatelja skrbi u EU-u i situaciju državljana trećih zemalja i djece koji pružaju skrb te, ako je moguće, podataka o sektoru osobnih i kućanskih usluga i neformalnoj skrbi kako bi se pratila skrbi koju članovi obitelji pružaju te utječu li te obveze skrbi na njihov poslovni život i na koji način;

51. poziva Komisiju i države članice da prikupe podatke o situaciji mladih pružatelja skrbi te da izradi smjernice na razini EU-a i razmijeni najbolje prakse kako bi se državama članicama pomoglo u utvrđivanju i podupiranju mladih pružatelja skrbi u školama, zajednicama pomoću ojačanih zdravstvenih sustava; Poziva Komisiju da uspostavi strukturirani dijalog o skrbi i da uspostavi godišnju platformu za skrb, koja bi okupila sve relevantne dionike, kao što su članovi akademske zajednice, predstavnici država članica, udruženja osoba koje primaju skrb, neformalni njegovatelji, socijalni, profitni, javni i neprofitni pružatelji skrbi i sindikati, kako bi se ocijenio napredak, razmijenile inovativne prakse za poboljšanje postizanja ciljeva strategije EU-a za skrb i osmislio buduće korake za nastavak njezine provedbe;

52. poziva na primjenu načela rodne ravnopravnosti pri izradi proračuna kako bi se osiguralo da se potrošnjom na usluge skrbi izravno smanje nejednakosti s kojima se suočavaju žene i djevojčice;

53. naglašava da bi uloga pružatelja skrbi prije svega trebala biti upravo pružanje skrbi te stoga smatra da je potrebno smanjiti nepotrebnu birokraciju i u najvećoj mogućoj mjeri izbjeći dodjelu administrativnih zadataka kojima mogu upravljati administrativni

---

64 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary%3AWages_and_salaries_-_EBS.

asistenti ili odgovarajući digitalni alati;

54. naglašava potrebu za savjetovanjem sa svim relevantnim dionicima tijekom pripreme najavljenog dogovora o skrbi na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini, uključujući predstavnike neformalnih pružatelja skrbi i organizacije pacijenata, kako bi se izbjegle izolirane politike i uzela u obzir raznolikost situacija i potreba;

55. poziva države članice da ulažu u gospodarstvo skrbi i da provedu preporuke Vijeća[65] o reviziji ciljeva iz Barcelone o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi u okviru strategije EU-a za skrb te da u svoja izvješća o provedbi uključe utvrđivanje dobrih praksi, nedostataka i mapiranja napretka, zajedno sa strategijama za poticanje većeg sudjelovanja muškaraca u sektoru skrbi, te da riješe problem neprijavljenog rada u području skrbi, utvrđivanjem glavnih pokretača i predlaganjem prilagođenih rješenja; poziva Komisiju da osigura da Europsko jamstvo za djecu ima jasne ciljeve i prioritete, i da mu se dodjeli ambiciozan znatan proračun te potiče Komisiju i države članice da osiguraju cjenovno pristupačne, visokokvalitetne i dostupne usluge skrbi za rani i predškolski odgoj i skrb o starijim osobama;

56. naglašava da bi strategija za skrb trebala biti usklađena sa strategijom EU-a za prava osoba s invaliditetom jer se bave zajedničkim izazovima;

57. naglašava da se u skrbi koja se pruža osobama s invaliditetom prednost treba dati autonomiji jer bi ti pojedinci trebali moći odlučiti gdje i s kim žele živjeti, kao i dostojanstvu i uključenosti s pomoću pristupa utemeljenog na ljudskim pravima i usmjerenog na osobu, što odražava aktualnu promjenu u pružanju skrbi; naglašava da se to može postići poboljšanjem njihovih uvjeta skrbi, primjerice visokokvalitetnom kućnom njegom ili drugim mogućnostima stanovanja kojima bi se zadovoljile njihove potrebe, uključujući neovisan i pristupačan život, te uključivanjem osoba s invaliditetom u osmišljavanje sustava skrbi, uz istodobno promicanje njihova obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim s pomoću digitalnih rješenja, čime bi se stvorila uključiva radna snaga i zajamčio njihov pristup zapošljavanju;

58. naglašava da je zaposlena samo polovina od 42,8 milijuna radno sposobnih osoba s invaliditetom u EU-u, pri čemu je samo 21 % žena s invaliditetom zaposleno na puno radno vrijeme[66]; stoga poziva Komisiju i države članice da potiču i osposobljavaju pružatelje skrbi

---

65 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2022_484_R_0001; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H1215(01).

66 Europski indeks rodne ravnopravnosti, Europski institut za ravnopravnost spolova, 2024.

kako bi podržali integraciju osoba s invaliditetom na tržište rada;

59. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti neformalnim pružateljima skrbi, obiteljima i roditeljima, posebno majkama, koji pružaju dugotrajnu skrb djeci s invaliditetom, i to osiguravanjem odgovarajuće financijske potpore ili pomoću socijalne zaštite, i pristupa uslugama privremene skrbi i savjetovanja.

60. u tom pogledu naglašava da, kao obvezu koja proizlazi iz Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, EU mora sustavno uključiti prava osoba s invaliditetom u sve programe u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2027. razvijanjem metodologije za praćenje potrošnje koja koristi osobama s invaliditetom, uključujući žene i djevojčice, i provjerom jamče li svi programi i projekti koje financira EU jednake mogućnosti i pristup financijskim sredstvima EU-a za osobe s invaliditetom;

61. poziva na potpunu provedbu i daljnje pažljivo praćenje, provedbu i evaluaciju Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života; naglašava da je potrebno produljiti i napredovati prema primjereno plaćenom rodiljnom, očinskom i skrbničkom dopustu te olakšati korištenje roditeljskog dopusta, kao i praćenje korištenja tog dopusta među muškarcima; poziva države članice da unaprijede status neformalnih pružatelja skrbi odgovarajućom naknadom i pristupom uslugama privremene skrbi kako bi se bolje pružila potpora postojećim neformalnim pružateljima skrbi, ali i kako bi se pomoglo u postizanju početnih ciljeva Direktive o poticanju većeg broja muškaraca da se uključe u pružanje skrbi; potiče Komisiju da se zalaže za poticaje za oba roditelja kako bi iskoristili roditeljski dopust, pozivajući nadalje na fleksibilne radne uvjete za roditelje, te da predloži smjernice za kvalitetu na razini EU-a i razmjenu najboljih praksi za usluge dugotrajne skrbi, među ostalim za odgovarajući broj osoblja, specijalizirane programe osposobljavanja i mehanizme za osiguravanje kvalitete; poziva na to da zaposlenici, posebice žene, koji koriste svoj dopust kako bi pružili skrb članovima svoje obitelji budu učinkovito zaštićeni od otpuštanja ili bilo kakvog diskriminirajućeg postupanja u vezi s njihovim obvezama skrbi;

62. potiče države članice da usvoje primjereno plaćeni, neprenosivi roditeljski dopust za svakog roditelja kako bi se spriječilo da žene budu nerazmjerno opterećene odgovornostima pružanja skrbi; naglašava da je poboljšanje korištenja dopusta među muškarcima ključno za promjenu normi, osiguravanje ravnopravnog sudjelovanja žena na tržištu rada te za ublažavanje negativnog međugeneracijskog učinka na djevojčice;

63. poziva Komisiju da predstavi direktivu o pravu na isključivanje kako bi se zaštitili svi radnici, posebno roditelji i pružatelji skrbi;

64. poziva na zaštitu neformalnih pružatelja skrbi, pretežno žena, uključujući one koji prekidaju zaposlenje kako bi pružili skrb članu

obitelji ili osobi kojoj je potrebna skrb; potiče Komisiju i države članice da promiču, prepoznaju i podupru njihove uloge, priznajući njihovu ključnu ulogu u socijalnoj koheziji i održivosti sustava skrbi diljem Europe; u tom pogledu traži da im se osigura pristup sustavima socijalne zaštite kako bi se ublažili negativni učinci pružanja skrbi, posebno na karijere i ekonomsku neovisnost žena, istodobno osiguravajući da se žene ne istiskuju s formalnog tržišta rada;

65. potiče Komisiju da u sljedećoj europskoj strategiji za skrb uvede sveobuhvatan, rodno osjetljiv okvir za utvrđivanje i priznavanje različitih oblika neformalne skrbi diljem Europe; naglašava da se neformalnim pružateljima skrbi mora pružiti potpora, fleksibilni radni uvjeti, dopust radi skrbi i pristup odgovarajućim uslugama dodatne skrbi, kao i savjetovanje i uzajamna potpora; naglašava važnost osiguravanja pristupa osobnom vremenu neformalnim pružateljima skrbi i poticanja njihova osobnog razvoja;

66. poziva Komisiju i države članice da priznaju neplaćene pružatelje skrbi osiguravanjem pristupa socijalnoj zaštiti, mirovinskim bodovima, privremenim uslugama i financijskoj potpori; naglašava potrebu za postupnim smanjenjem neplaćenog pružanja skrbi koje snose žene i djevojčice rješenjima kojima se preraspodjeljuju opterećenja kao što su ulaganja u cjenovno pristupačnu skrb o djeci, usluge skrbi za starije osobe i osobe s invaliditetom te promicanje ravnopravnog sudjelovanja muškaraca u skrbi;

67. ističe da bi se pružanjem univerzalne visokokvalitetne usluge skrbi o djeci smanjila neplaćena skrb;

68. poziva države članice na razmjenu dobrih praksi o minimalnim razdobljima odgode za neformalne pružatelje skrbi, čime bi se osigurala njihova tjelesna i mentalna dobrobit i omogućilo njihovo daljnje sudjelovanje u zapošljavanju; poziva na konkretne mjere potpore, kao što su kampanje za podizanje razine osviještenosti, dobrovoljni putovi za priznavanje vještina i ciljano osposobljavanje za pružatelje skrbi;

69. poziva Komisiju i države članice da prepoznaju mlade pružatelje skrbi čije se potrebe često zanemaruju te da razviju ciljane mjere potpore, uključujući fleksibilne obrazovne aranžmane, usluge savjetovanja i privremene skrbi, kako bi se spriječili negativni učinci na njihovo zdravlje, obrazovanje i buduće mogućnosti zapošljavanja;

70. potiče Komisiju i države članice da zajamče pravedno priznavanje razdoblja neformalnog pružanja skrbi u mirovinskim sustavima i sustavima socijalne skrbi te u povezanim budućim inicijativama EU-a; nadalje, potiče države članice da istraže pravedna i održiva rješenja za zaštitu pretežno žena koje znatan dio svojeg radnog vijeka posvećuju skrbi o uzdržavanim osobama;

71. poziva Komisiju i države članice da poboljšaju radne uvjete u sektoru

formalne skrbi, s naglaskom na osiguravanju pravedne i jednake naknade, uz posvećivanje pozornosti fizičkim i psihološkim zahtjevima povezanima sa skrbi, i pristupa kontinuiranom osposobljavanju i sigurnom radnom okruženju, uključujući mjere za sprečavanje sindroma izgaranja na poslu i sprečavanje svih oblika nasilja i uznemiravanja na radnom mjestu, uz istodobno promicanje privlačnosti zanimanja u području skrbi nuđenjem dugoročnih mogućnosti i razvojem struktura socijalnog dijaloga u tom sektoru; ističe da će poboljšanje plaća i radnih uvjeta u sektoru skrbi učiniti radna mjesta privlačnijima i obeshrabriti neprijavljeni rad; podsjeća na potrebu da države članice pravilno prenesu i provedu Direktivu o transparentnosti plaća kako bi se uspostavile platne strukture koje odražavaju vještine, odgovornosti i društvenu vrijednost tih uloga, uz jasne načine na koje žene mogu napredovati na vodeće položaje i položaje na kojima se donose odluke u sektoru skrbi;

72. poziva Komisiju i države članice da dodatno ulože u visokokvalitetno strukovno osposobljavanje i da ojačaju priznavanje vještina stečenih formalnim i neformalnim pružanjem skrbi na način da se te vještine uključe u politike cjeloživotnog učenja i usavršavanja, uz razmatranje postupka certificiranja ili drugih mehanizma za prekograničnо priznavanje kvalifikacija; potiče donošenje digitalnih zdravstvenih alata za jačanje digitalnih vještina njegovatelja, kao što je pružanje potpore na daljinu, uključujući skrb na daljinu ili videokonzultacije; ističe da se vještine ne stječu samo u formalnom obrazovanju i da se okvirima politike moraju priznati i vrednovati alternativni načini razvoja vještina; poziva države članice da olakšaju mjere za postupnu i fleksibilnu (re) integraciju na tržište rada radnika koji su prekinuli karijeru kako bi pružili skrb članovima obitelji, među ostalim usavršavanjem i prekvalifikacijom;

73. ističe mogućnosti zapošljavanja koje poduzetništvo može stvoriti u sektoru skrbi i naglašava važnost pružanja potpore ženama u prijelazu s neformalnih pružatelja skrbi na poduzetnike u sektoru skrbi; potiče države članice da osiguraju prilagođene načine poduzetničkog osposobljavanja, pojednostavnjene administrativne postupke za osnivanje malih i srednjih poduzeća u vlasništvu žena i za samozaposlene žene u tom sektoru te olakšani pristup namjenskim mikrokreditima, prepoznajući gospodarsku i društvenu vrijednost takvih promjena radnog mjesta;

74. poziva Komisiju da iskoristi uniju vještina za poticanje obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja u sektorima u kojima nedostaje radne snage na razini EU-a, uključujući pružanje skrbi, osiguravajući mogućnosti usavršavanja i prekvalifikacije za sve profesionalne pružatelje skrbi i priznavanje diploma strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;

75. poziva na izradu europskog statuta za pružatelje skrbi kako bi se odgovorilo na posebne potrebe formalnih pružatelja skrbi, kao što je priznavanje vještina stečenih pružanjem skrbi, čime bi se pružatelji

skrbi, pružatelji osobnih zdravstvenih usluga, poslodavci korisnici i institucionalna skrb integrirali u zajednički okvir i definiciju na razini EU-a, čime bi se zajamčili minimalni standardi priznavanja i zaštite za pružatelje skrbi u svim državama članicama i smanjile nejednakosti među njima;

76. poziva Komisiju i države članice da usklade strategiju EU-a za zdravlje sa strategijom EU-a za skrb i potiču sinergije između programa „EU za zdravlje” i drugih mogućnosti financiranja za sektor skrbi kako bi se povezali sustavi zdravstvene skrbi i socijalne skrbi kako bi se pružila neometana potpora, posebno za kronične bolesti među najugroženijim pojedincima;

77. poziva na donošenje europskog akcijskog plana kojim bi se doprinijelo uklanjanju rodno uvjetovanih razlika u skrbi i pružanju potpore pružateljima skrbi, formalnom i neformalnom; u tom pogledu poziva na potporu samohranim roditeljima i obiteljima u ranjivom položaju, uključujući one koji se suočavaju s intersekcijskom diskriminacijom i složenim potrebama za skrbi i/ili zahtjevima visokog intenziteta, s naglaskom na pokrivenosti socijalnom zaštitom, cjenovno pristupačnoj, dostupnoj i visokokvalitetnoj skrbi za djecu, boljoj ravnoteži između poslovnog i privatnog života, cjenovno pristupačnim i visokokvalitetnim uslugama dugotrajne skrbi, boljim radnim uvjetima u sektoru skrbi i promicanju ravnopravnosti; stoga poziva na to da se taj plan usredotoči na pristup zapošljavanju i osposobljavanju, među ostalim u području digitalnih vještina, pokrivenosti socijalnom zaštitom, infrastrukture za skrb i dugoročnih usluga, skrbi za djecu, PHS-a, psihosocijalne potpore i poboljšane fleksibilnosti rada;

78. konstatira da odgovarajući pristup uslugama reproduktivnog zdravlja i pobačaja može pomoći roditeljima da prevladaju stres neočekivanih trudnoća i pridonijeti planiranju obitelji; poziva države članice da omoguće cjenovno pristupačan pristup tim uslugama;

79. poziva države članice da u potpunosti iskoriste sredstva EU-a, kao što su Mehanizam za oporavak i otpornost, program „EU za zdravlje”, Europski socijalni fond plus i Europski fond za regionalni razvoj, za razvoj dostupnih, cjenovno pristupačnih i visokokvalitetnih usluga i ustanova skrbi za sve dobne skupine, od ranog djetinjstva do dugotrajne skrbi za starije osobe i osobe s invaliditetom; naglašava potrebu za uključivanjem pojma „potpora” uz „skrb” kako bi se u potpunosti obuhvatila raznolikost usluga i perspektiva koja se temelji na pravima i kojima se one usmjeravaju;

80. pozdravlja najavu Komisije o sveobuhvatnom europskom planu za skrb koji će biti objavljen 2027., čime će se europska strategija za skrb obnoviti kao ambiciozniji i dosljedniji okvir;

81. poziva Komisiju da se pozabavi i formalnim i neformalnim pružateljima skrbi promicanjem cjenovno pristupačne i

visokokvalitetne skrbi o djeci, obrazovnih izvanškolskih programa i usluga dugotrajne skrbi; naglašava da bi trebala uzeti u obzir preporuke iz ovog izvješća, među ostalim, kako bi se olakšalo priznavanje vještina i kvalifikacija, podržao razvoj vještina, napredovanje u karijeri i ulaganje u skrb te poboljšali radni i životni uvjeti upotrebom sredstava EU-a za promicanje pravednog zapošljavanja i visokokvalitetne skrbi;

82. ističe da su veća ulaganja u javno zdravstvo i socijalnu skrb, uključujući plaće i osposobljavanje radnika, ključna za poboljšanje zapošljavanja i zadržavanja kako bi se osigurala kvalitetna radna mjesta kojima se povećava privlačnost rada u sektoru skrbi;

°

° °

83. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.